

Melonnan ja Soudun ympäristöohjelma 2025-2027

Suomen Melonta- ja Soutuliitto ry

Hyväksytty hallituksen kokouksessa 28.10.2024

Johdanto

Suomen Melonta- ja Soutuliittoon kuuluu 120 jäsenseuraa, joissa liikkuu ja urheilee noin 13 000 jäsentä. Jäsenseuroja löytyy kaikilta maantieteellisiltä alueilta Suomesta. Liitossa on 4 päätoimista työntekijää ja vuosittain vaihtuva määrä osa-aikaisia. Valmentajat liikkuvat paljon leireillä sekä kotimaassa, että ulkomailla. Muut ovat joko toimistolla tai etätyössä. Lisäksi liiton toimintaan osallistuu suuri joukko vapaaehtoisia jaostojen, valiokuntien ja eri asiantuntijaryhmien kautta. Kaikkiaan liitolla on lähes 20 toimielintä.

Toimitilat ovat tällä hetkellä Sporttitalossa Pitäjänmäellä. Määräaikaisen vuokrasopimuksen päättyessä 2024 lopussa, on muutto urheiluyhteisön yhteistiloihin Olympiastadionille mahdollinen.

Liiton toiminta kattaa kansainvälisen huippu-urheilun, kansallisen kilpailutoiminnan sekä harraste- ja kuntoliikunnan. Liitto järjestää yhteistyössä jäsenseurojensa kanssa kilpailu-, kuntoilu- ja koulutustapahtumia.

Melonta- ja Soutuliiton toiminnassa noudatetaan liikuntalakia, urheiluyhteisön vastuullisuusohjelmaa sekä Reilun Pelin periaatteita. Teemme myös luonnon virkistyskäytön edunvalvonta- ja valitustyötä yhteistyössä eri verkostojen ja toimijoiden kanssa.

Melonnan ja soudun ympäristöarvot

- Liikumme luonnossa luonnon monimuotoisuutta kunnioittaen ja jälkiä jättämättä.
- Huolehtimalla ja huoltamalla kalusto ja varusteet kestävät pitkään, jopa vuosikymmeniä.
- Tiedostamme omien valintojemme ympäristövaikutukset.

Lajiemme tunnistetut vahvuudet ja heikkoudet

- Melonta ja soutu ovat pääosin ympäristöystävällisiä lajeja harrastaa.
- Liikumme luonnon vesissä lihasvoimalla jälkiä jättämättä.
- Rakennettuja olosuhteita on hyvin vähän.
- Seurojen kajakit, veneet ja muut välineet ovat yhteiskäytössä, niistä pidetään huolta ja niiden käyttöikä on pitkä, jopa kymmeniä vuosia. Seuroilla on osaamista korjata rikkoutunut kalusto.
- Lajiemme suurimmat ympäristövaikutukset liittyvät matkustamiseen. Kotimaassa kilpailut, tapahtumat ja koulutukset, ulkomailla leiritykset ja kilpailumatkat aiheuttavat ympäristövaikutuksia. Kansainvälinen leiritoiminta ja kilpailuihin osallistuminen on kuitenkin maajoukkueillemme välttämätöntä.

Liiton oman toiminnan ympäristövaikutukset

- Liiton toiminnassa ympäristövaikutukset aiheutuvat matkustamisesta ja leiritoiminnasta. Matkustamisessa vaikutukset aiheutuvat lentämisestä ja kaluston (veneiden ja kajakkien) kuljetuksista.
- Valmennustoiminnassa käytetään pienitehoisia moottoriveneitä, joiden volyyymi ja ympäristövaikutus on pieni, eikä korvaavaa käyttövoimaa ole tällä hetkellä saatavissa. (Kansainvälinen venealan käyttövoimatutkimus, <https://propellingourfuture.com/documents/pathways-propulsion-decarbonization-recreational-marine-industry.pdf>)

Jäsenseurojen toiminnan ympäristövaikutukset

- 120 jäsenyhdistyksellä on toimipaikkoja ja kalustovajoja vesistöjen äärellä ympäri Suomea. Suurin osa tiloista on kylmiä kalustovajoja, mutta jonkin verran on myös pienimuotoisia lämmitettyjä harjoituskeskuksia. Näiden energiatehokkuus on kirjavalla tasolla. Viimeaikainen lämmityskustannusten nousu on ohjannut seuroja etsimään energiaa säästäviä ratkaisuja.
- Jäsenseurat järjestävät kilpailumatkoja ja retkiä, joihin liittyy matkustamista. Yhteiskuljetukset ovat olleet seurojen käytäntönä jo pitkään.
-

- Seurojen tapahtumissa ollaan aina jollain tavoin tekemisissä luonnon kanssa. Vaikutukset luontoon ovat kuitenkin hyvin vähäiset.

Ympäristöohjelman seuranta ja toteutuminen 2022-2024

2022-2024 Ympäristöohjelman toteutuminen

Melonnan ja soudun edellinen ympäristöohjelma hyväksyttiin SMSL:n syyskokouksessa 2021. Siinä oli listattu toimenpiteet, joilla ohjelmaa toteutettiin.

Toimenpiteet vuosille 2022-2024

1. Seurakoulutus ympäristövastuusta
2. Kampanjoihin osallistuminen
3. Oman kampanjan kehittäminen
4. Matkustamisen päästöihin vaikuttaminen
5. Uusiomateriaalien käytön lisääminen ja palveluiden digitalisointi

2022-2024 toimenpiteiden toteutuminen

Kohdat 1-3

Seurakoulutukset, kampanjoihin osallistuminen, oman kampanjan kehittäminen

Seurakoulutukset, kampanjoihin osallistuminen ja oman kampanjan kehittäminen osoittautuivat vaikeiksi toteuttaa käytännössä. Seurakoulutuksia järjestettiin mutta niiden osallistujamäärät jäivät vähäisiksi. Tästä syystä seurakoulutuksista on päätetty luopua, mutta sen sijaan pyrimme jatkossa lisäämään tietoisuutta viestinnän kautta toteutettavilla tietoiskuilla. Pidä Saaristo Siistinä -yhdistyksen kanssa toteutettuihin yhteiskampanjoihin osallistuminen oli vähäistä. Jäsenistön vähäisen kiinnostuksen ja resurssien puutteen vuoksi oman kampanjan kehittämisestä luovuttiin. Sen sijaan olemme osallistuneet mm. YLE:n miljoona roskapussia kampanjaan. Olemme kannustaneet jäsenseurojamme järjestämään omia ympäristöaiheisia kampanjoita tai tempauksia omalla paikkakunnallaan. Jäsenistön kampanjoita on myös nostettu esiin liiton viestinnässä.

Kohta 4

Matkustamisen päästöihin vaikuttaminen

Matkustamisen päästöjä vähennettiin keskittämällä ratamelonnan ja olympiasoudun maajoukkue- ja muu liittovetoinen leiritystoiminta kahteen valmennuskeskukseen Euroopassa. Tämä on vähentänyt kalustokuljetuksia sekä valmentajien ja urheilijoiden matkustamista.

Toimiston henkilökunta on jatkanut korona-vuosien aikana vakiintunutta osittaista etätyöskentelyä. Hallituksen, valiokuntien ja jaostojen kokouksissa on siirrytty lähes kokonaan etäyhteyksien käyttöön.

Seurojen matkustamisen päästöistä ei ole luotettavaa tietoa. Alueellisen kilpailutoiminnan lisäämisen myötä kilpailuihin matkustaminen voisi vähentyä. Pullonkaulana on kuitenkin aktiivisten kilpailujärjestäjien puute.

Kohta 5

Uusiomateriaalien käyttöön siirtyminen ja palveluiden digitalisointi

Maajoukkueen asuissa ja muissa materiaalihankinnoissa on suosittu uusiokäyttömateriaaleja ja ympäristösertifikoituja tuotteita. Maajoukkueen asusteet tulevat Craftilta, jolla on tunnetusti todella korkeat ympäristötavoitteet. Yhtenä heidän [tavoitteenaan](#) on se, että kaikki heidän tuotteensa ovat vuoteen 2030 mennessä valmistettu fossiilivapaasta materiaalista. Liitto on myös tehnyt päätöksen, että maajoukkueasusteita uusitaan vuosittain vain todellisen tarpeen mukaisesti. Emme siis joka vuosi hanki täyttä uutta sarjaa maajoukkuevaatteita vanhoille maajoukkueurheilijoillemme. Craft on liiton virallinen kumppani, jonka tuotteita markkinoimme myös jäsen seuroillemme.

Vuonna 2023 otettiin käyttöön verkko-oppimisolusta, johon on siirretty jo lähes kaikki koulutusmateriaali. Verkko-oppimisolustan käyttöönoton myötä painettuista materiaaleista ja muovisista suorituskorteista on lähes kokonaan luovuttu.

Painetun materiaalin vuosittaiset volyymit:

n. 1 000 kpl 50 sivuista kirjasta

n. 100 kpl 100 sivuista kirjaa

n. 1 000 muovista luottokorttikokoista suorituskorttia

Ympäristöohjelman toimenpiteet 2025-2027

Uuden toimenpideohjelman laatimisessa on hyödynnetty 2022-2024 ohjelmasta ja toimeenpanosta saatuja kokemuksia. Koska jäsenseurojen ja yksittäisten harrastajien toimintaan vaikuttaminen on osoittautunut vaikeaksi ja jäsenistön kiinnostus osallistua kampanjoihin vähäiseksi, on uudessa ohjelmassa keskitytty toimenpiteisiin, joihin liitolla on realistiset mahdollisuudet ja resurssin vaikuttaa.

Painetun materiaalin käytöstä luopuminen

- Vuoden 2025 aikana painetun materiaalin käytöstä luovutaan kokonaan ja kaikki koulutusmateriaalit siirretään verkko-oppimisolustalle
- Mittarit: painetun materiaalin määrä

Matkustamisesta aiheutuvien päästöjen määrää vähennetään

- Liittokokousten, hallituksen, valiokuntien ja jaostojen sekä henkilökunnan käytössä olevia digitaalisia kokoustyökaluja, aineistohallintaa ja dokumentintyöstöä kehitetään siten, että etätyöskentely olisi sujuvaa ja läsnäolokokousten määrä mahdollisimman vähäinen.
- Henkilökunnan etätyökäytäntöä jatketaan
- Seuroja tuetaan digitaalisten palveluiden käyttöönotossa
- Leiritystoiminnan keskittämistä jatketaan
- Mittarit: Maksettujen kilometrikorvausten määrä, lentojen määrä, päästökompensoitujen lentojen määrä

Ympäristökasvatus

- Tarkastetaan Meloja 1 -verkkokurssin ympäristövastuu -osion päivitystarpeet. Melonnan Meloja 1 -kurssi sisältää verkkokurssin, johon kuuluu ympäristövastuu -osio. Meloja 1 -kurssi on suunnattu harrastusta aloittaville aikuisille. Kurssin suorittaa vuosittain 1 000 – 3 000 uutta harrastajaa.
- Tuotetaan ympäristövastuu -verkkokoulutus ja veloitetaan kaikki ohjaajat, valmentajat ja kouluttajat, liiton toimihenkilöt ja luottamushenkilöt suorittamaan verkkokoulutus osana vastuullisuuskoulutusta.

- Lasten- ja nuorten Melonta- ja Soutukoulun sisältöön jo kuuluva ympäristövastuu -osio tuotetaan kohderyhmälle paremmin soveltuvaan muotoon ja otetaan entistä paremmin osaksi lasten ja nuorten alkeistoimintaa.
- Mittarit: Verkkokurssien suorittaneiden määrä, melonta- ja soutukoulun osallistujamäärät

Muuta

- Kannustetaan jäsenistöä järjestämään omia ympäristötempauksia. Osallistutaan aktiivisesti muiden tahojen järjestämiin ympäristökampanjoihin kumppanina.
- Tietoiskuja liiton viestinnän kautta. Aiheina esim. kulje lihasvoimin soutu- ja melonta treeneihin. Näissä kohderyhmänä ovat erityisesti jäsenseurat.
- Pyrimme aktivoimaan seuroja järjestämään matalan kynnyksen kilpailutoimintaa omalla paikkakunnallaan matkustuskustannusten vähentämiseksi.

Liite 1 Toimenpidesuunnitelman 2025-2027 seurantataulukko

Toimenpide	Aikataulu	Mittari	Vastuutaho
Painetun materiaalin käytöstä luopuminen	2025 kuluessa	Painetun materiaalin tilausmäärät	Koulutus- ja harrastekoordinaattori
Matkustamisesta aiheutuvien päästöjen määrää vähennetään			
<ul style="list-style-type: none">• Digitaalisia kokoustyökaluja, aineistonhallintaa ja dokumentintyöstöä kehitetään	2025-2027	<ul style="list-style-type: none">• Läsnäkokousten määrä• Maksettujen kilometrikorvausten määrä	Toiminnanjohtaja

Suomen Melonta- ja Soutuliitto

<ul style="list-style-type: none">Henkilökunnan etätyökäytäntöä jatketaan	2025-2027	Etäpäivien määrä	Toiminnanjohtaja
<ul style="list-style-type: none">Seuroja tuetaan digitaalisten palveluiden käyttöönnotossa	2025-2027		SMSL toimisto Koulutus- ja harrastekoordinaattori
<ul style="list-style-type: none">Leiritystoiminnan keskittämistä jatketaan.	2025-2027	<ul style="list-style-type: none">Leirityskeskusten lukumääräValmentajien matkustusmäärätMaksettujen kilometrikorvausten määrä	Toiminnanjohtaja Lajipäälliköt
Ympäristökasvatus			
<ul style="list-style-type: none">Tarkastetaan Meloja 1 - verkkokurssin ympäristövastuu -osion päivitystarpeet	2025	<ul style="list-style-type: none">Verkkomateriaalin ajantasaisuusMeloja 1 –kurssien osallistujamäärät	Koulutus- ja harrastekoordinaattori
<ul style="list-style-type: none">Tuotetaan ympäristövastuu - verkkokoulutus ja veloitetaan ohjaajat, valmentajat ja kouluttajat, liiton toimihenkilöt ja luottamushenkilöt suorittamaan verkkokoulutus osana vastuullisuuskoulutusta.	2025-2027	<ul style="list-style-type: none">Tehtyjen koulutusten määrä	Koulutus- ja harrastekoordinaattori Toiminnanjohtaja

Suomen Melonta- ja Soutuliitto

<ul style="list-style-type: none">Lasten- ja nuorten Melonta- ja Soutukoulun sisältöön kuuluva ympäristövastuu -osio tuotetaan kohderyhmälle paremmin soveltuvaan muotoon ja otetaan entistä paremmin osaksi lasten ja nuorten alkeistoimintaa.	2025-2026	<ul style="list-style-type: none">Koulutussisällön ja materiaalien ajankohtaisuusMelonta- ja soutukoulujen osallistujamäärät	
Muut toimenpiteet			
<ul style="list-style-type: none">Kannustetaan jäsenistöä järjestämään omia ympäristötempauksia.	2025-2027		Viestintäpäällikkö, Seurapalvelukoordinaattori
<ul style="list-style-type: none">Osallistutaan aktiivisesti muiden tahojen järjestämiin ympäristökampanjoihin kumppanina	2025-2027	Kampanjoiden lukumäärä	Viestintäpäällikkö
<ul style="list-style-type: none">Tietoiskuja ympäristöteemoista liiton viestinnän kautta.	2025-2027	Tietoiskujen määrä	Viestintäpäällikkö Seurapalvelukoordinaattori
<ul style="list-style-type: none">Pyrimme aktivoimaan seuroja järjestämään matalan kynnyksen kilpailutoimintaa omalla paikkakunnallaan.	2025-2027		Lajijaostot

